

POGOVOR Maja Smotlak, slovenistka, avtorica slikanice

Vsak naj iz zgodnice jemlje to, kar tisti hip najbolj potrebuje!

Pred nekaj tedni je pri celovski založbi Fran izšla slikanica z naslovom *O črnem ptičku in beli ptičici*. Pozitivno naravnano besedilo je napisala slovenistka Maja Smotlak, ki opravlja profesorski poklic na tržaškem Državnem izobraževalnem zavodu Jožef Stefan. Lična publikacija, ki jo je ilustrirala Nana Homovec iz Ankarana, pripoveduje o svobodi, hrepenenju, novih željah, pomenu sanj in še o marsičem drugem. Delo, ki ima priložene pobarvanko in razglednice z odlomki zgodbe, bo v kratkem izšlo tudi v italijanskem in nemškem jeziku. Ob njegovem izidu smo avtorici postavili nekaj vprašanj, na katera je prijazno odgovorila.

Kako in kdaj je nastalo besedilo za slikanico? Ali je na njegovo sestavo in izid morebiti vplivala tudi pandemija s tem, da vas je priklenila na dom?

Besedilo je nastalo pred štirimi leti. Navdih se je porodil iz občudovanja narave, jutranjega poslušanja ptičjega ščebetanja, opazovanja čudovitih jesenskih barv drevesne krošnje. Dolgo časa sem namreč oboževala predvsem svet

knjig, z odraslostjo pa se je temu pridružila velika ljubezen do narave – spoznanje, koliko lepote je mogoče prepoznati, denimo, v navadnem drevesnem listu, če se ga lotiš pozorno opazovati.

Če se vrnem k drugemu vprašanju, pa naj povem, da sta se nastajanje slikanice in odločitev za njeno izdajo zgodila pred pandemijo. Drži pa, da je v sami zgodbi mogoče najti vzporednice z daljavami, ki nas zdaj ločujejo, omejujejo in onemogočajo marsikatero bližino, vendar omenjena paralelnost je le slučajna.

V medijih ste poznani kot avtorica znanstvenih literarnih kritik. Z izidom

slikanice ste se pa preizkusili v besednem ustvarjanju. Ali je bil ta prehod enostaven?

Verjamem, da prav vsi nosimo v sebi več svetov. Včasih tudi takih, ki so na videz medsebojno oddaljeni ali v nasprotju drug z drugim.

V naboru mojih svetov sta med drugim tudi ta dva, ki ju omenjate, torej pisanje znanstvenih in strokovnih literarnovednih besedil, kjer je glasnejša racionalnost, ter pisanje leposlovja, pri katerem govori intimnejši

glas. Obe vrsti ustvarjanja čutim enako svoji.

V uvodu sem omenil le nekatere vsebine, pomembnost katerih knjiga poudarja. Bi lahko predstavili vse pozitivne značilnosti in vrednote iz

sama trenutno vidim v njej predvsem vrednoto mirnega, spoštljivega in ljubečega čakanja. Pa tudi pomembnost upanja.

Katero je po vašem glavno poučno sporočilo slikanice? Slikanice nisem pisala z željo, da bi vanjo vnašala poučno noto. Moj namen je bil na papir prenesti občutke lepote, miline in toplote, ki smo jih prav vsi željni, ne glede na starost. Če se ob branju v kom prebudi vsaj eden od teh, je to zame velik uspeh.

Pravljice so navadno namenjene otrokom. Ali lahko vašo vzamejo v roke tudi odrasli? Komu je pravzaprav namenjena?

Namenjena je vsakomur, ki bi rad z neobremenjenimi otroškimi očmi pogledal na svet in odnose v njem. Vsakomur, ki si še dovoli sanjati in ljubiti ... ali pa je na ta čustva morda malce pozabil in bi si rad osvežil spomin.

Kaj je botrovalo temu, da ste se odločili tudi za prevod slikanice v italijansko in nemščino?

Do odločitve za prevod je prišlo že na prvem srečanju z založnikom Francem Merkačem. Zamisel se je porajala pri njem, kar potrjuje moj občutek, da je eden redkih slovenskih

založnikov, ki se ne boji novih izzivov (predvsem pa še neveljavljenih avtorjev!). Všeč nama je bila zamisel, da bi s prevodom v ta dva jezika segla še v drugi dve kulturi in se tako dotaknila večjega števila bralcev. Zakaj sta to ravno italijanščina in nemščina, pa je jasno. Založba Fran se nahaja v Celovcu, jaz pa sem resda rojena v Kopru, kjer trenutno stanujem, a večino svojega življenja sem preživela na Tržaškem. Zdaj v Trstu delam, in ko je le možno, se tu tudi izven delovnega časa rada zadržujem. Eh, če pomislim, ugotavljam, da sem pravzaprav morala Trst zapustiti, se od njega oddaljiti, in da sem se zdaj vanj do ušes zaljubila.

Ali lahko glede bližnje prihodnosti pričakujemo izid še kake druge vaše publikacije? Nam boste kaj razkrili?

Zdaj celovito uživam ta trenutek, ko prejemam prve odzive bralcev na sveže izdano slikanico. Novih leposlovnih izidov še ni na obzoru. Za zdaj sem predvsem v fazi, ko v misli nalagam številne nove vtise, iz katerih bo, če gre vse po sreči, kdo ve, morda kdaj nastala še kaka zgodba.

Matej Caharija